

Tuần 10. Tiết 1

HIỆN TƯỢNG QUANG – PHÁT QUANG

I. Hiện tượng quang – phát quang

1. Khái niệm về sự phát quang

- Sự phát quang là sự hấp thụ ánh sáng có bước sóng này để phát ra ánh sáng có bước sóng khác.
- *Đặc điểm*: sự phát quang còn kéo dài một thời gian sau khi tắt ánh sáng kích thích.

2. Huỳnh quang và lân quang

- Sự phát quang của các chất lỏng và khí có đặc điểm là ánh sáng phát quang bị tắt rất nhanh sau khi tắt ánh sáng kích thích gọi là *sự huỳnh quang*. (lỏng và khí)

- Sự phát quang của các chất rắn có đặc điểm là ánh sáng phát quang có thể kéo dài một thời gian sau khi tắt ánh sáng kích thích gọi là *sự lân quang*. (rắn)

- Các chất rắn phát quang loại này gọi là *các chất lân quang*.

II. Định luật Xtốc (Stokes) về sự huỳnh quang (Tự học)

- Ánh sáng huỳnh quang có bước sóng dài hơn bước sóng của ánh sáng kích thích:

$$\lambda_{hq} > \lambda_{kt}.$$

Tuần 10. Tiết 2

MẪU NGUYÊN TỬ BO

I. Mẫu hành tinh nguyên tử

- Mẫu nguyên tử Bo bao gồm mô hình hành tinh nguyên tử và hai tiên đề của Bo.

II. Các tiên đề của Bo về cấu tạo nguyên tử

1. Tiên đề về các trạng thái dừng

- Nguyên tử chỉ tồn tại trong 1 số trạng thái có năng lượng xác định, gọi là các trạng thái dừng. Khi ở trong các trạng thái dừng thì nguyên tử không bức xạ.

- Trong các trạng thái dừng của nguyên tử, electron chỉ chuyển động trên những quỹ đạo có bán kính hoàn toàn xác định gọi là quỹ đạo dừng.

- Đối với nguyên tử hiđrô

$$r_n = n^2 r_0$$

$$r_0 = 5,3 \cdot 10^{-11} \text{m} \text{ gọi là bán kính Bo.}$$

2. Tiên đề về sự bức xạ và hấp thụ năng lượng của nguyên tử

- Khi nguyên tử chuyển từ trạng thái dừng có năng lượng (E_n) sang trạng thái dừng có năng lượng thấp hơn (E_m) thì nó phát ra 1 photon có năng lượng đúng bằng hiệu $E_n - E_m$:

$$\varepsilon = hf_{nm} = E_n - E_m$$

- Ngược lại, nếu nguyên tử đang ở trạng thái dừng có năng lượng E_m thấp hơn mà hấp thụ được 1 photon có năng lượng đúng bằng hiệu $E_n - E_m$ thì nó chuyển lên trạng thái dừng có năng lượng cao hơn E_n .

III. QUANG PHỔ PHÁT XẠ VÀ HẤP THỤ CỦA HIDRO

- Mẫu nguyên tử Bo giải thích thành công quang phổ vạch của hydro

+ Khi e chuyển từ quỹ đạo cao E_n sang quỹ đạo thấp hơn E_m thì phát ra 1 photon có năng lượng $E_n - E_m = hf = hc/\lambda$ nghĩa là phát ra 1 vạch sáng. Điều đó giải thích tại sao hình thành quang phổ vạch phát xạ.

+ Khi e chuyển từ quỹ đạo thấp E_m hấp thụ 1 photon có năng lượng $E_n - E_m = hf = hc/\lambda$ thì e sẽ chuyển sang quỹ đạo cao hơn E_n nghĩa là mất đi 1 vạch sáng. Điều đó giải thích tại sao hình thành quang phổ vạch hấp thụ.